

Những người bán máu

Tác Giả: Trán Viát Trình

Thứ Sáu, 24 Tháng 12 Năm 2010 15:23

Người người bán máu, nhà nhà bán máu, làng làng bán máu.

Đàn ông bán máu

Trở lại chợ sáng hôm, anh Hùng ở Phú Nhuận đã hỏi hỏi các cô cậu đi chợ chi cho xe đi chợ cà tàng họ người vợ Bệnh viện Truyền máu Huyết học Quận 1 Sài Gòn. Một năm nay anh giữ vợ đi con đi bán máu. Dù chợ sáng tối 50 người trông anh cũng khác nào một ông già 70, da dẻ nhăn nhoe, xanh mét. “Gần 7 năm nay, bà vợ bệnh liệt giường, mọi việc trong gia đình đều đổ hết lên vai tôi. Nào tiền ăn cho cả nhà, tiền thuốc men cho bà vợ, tiền học cho 2 đứa con”, anh tâm sự. Theo quy định của y tế cho nhà nghèo thì 2 tháng mới được hiến máu một lần nhưng tháng nào anh cũng tự nguyện ... bán. Để tránh sợ nhiễm bệnh, anh làm 2 thí nghiệm máu, một ở Bệnh viện Truyền máu Huyết học và một ở Quân y viện 175 ở Gò Vấp.

“Chợ sáng qua tưng quá nên mới làm liều thôi”, anh Nguyễn Văn Đĩnh ở Chợ Gạo, Tiền Giang cũng cùng một nỗi niềm. Anh cũng chỉ mới ngoài 40 tuổi nhưng có tới 9 năm hành nghề bán máu ở Tiền Giang lên tới Sài Gòn để nhận một số các bệnh viện. Có lúc không còn đường nào khác anh phải ra bến xe đò Miền Đông năn nỉ mấy bác tài cho quá giang ra Hà Nội để ... bán máu.

Đàn bà bán máu

Đàn ông bán máu, đàn bà cũng bán máu. Chị Hánh ở Xã Xuân Thái Tháng Hác Môn, tuổi đời chị ngoài 50 mà đã có đến hơn 20 năm tuổi hành nghề bán máu. Chị bắt đầu đi bán máu từ năm 1989, lúc đó hoàn cảnh gia đình chị cực kỳ vô cùng khó khăn, không nghề nghiệp gì mà rách hai con nên thôi nghĩ xuyên tủng quán. Khi trong nhà không còn một hạt gạo, nhìn đứa con nhán nhá vì đói và đứa con khóc đòi ăn, chị đành liều thân đi bán máu. Lúc đó 30 ngàn một lít bạch máu đã nuôi sống gia đình chị hơn một tuần. Kể từ đó, chị dồn thân vào nghề bán máu.

Suát 20 năm, chị không nhớ bao nhiêu lần mình rút máu ra bán và cũng không nhớ số máu bán ra là bao nhiêu. Hai đứa con đang tuổi còn đi học, không muốn chúng phải bỏ đi bán máu nên mẹ cố gắng kiếm tiền học hay mua sách vở cho con là chị phải đi bán máu. Quy định của nhà nước phải bán tháng một lít máu một lần nên vì tủng quán quá nên có khi một năm chị bán sáu, bảy lần. Cũng như anh Hùng và anh Đánh, đi qua một bác sĩ, chị phải làm hai thử nghiệm máu, một là Bánh vián Truyán máu Huyát học và một là bánh vián 175, sau này chị bánh vián Chá Ráy náa.

Hiện nay, chị sống bằng nghề bán rau ở chợ quê 4. Chị không còn thói quen xuyên đi nhà nghề như thói quen của tiền kiếp chị vốn đi bán. Trong suốt 20 năm qua, các con của chị như nghề nghiệp mình để nuôi lớn bằng số của mẹ mà không hề biết mình để nuôi lớn từ chính nghề nghiệp giọt máu của mẹ. Chị buồn ngủi lo âu: “Lo nhất con cái phát hiện. Mình không làm gì xấu nhưng cái nghề này cũng chẳng hay ho gì. Biết rồi chị chắc chắn chúng sẽ đau lòng”.

Một người bạn khác, chị Nguyễn Thị Má Hánh ở đường Hồ Thá Ká quán 10 Sài Gòn, đã gia nhập đội quân bán máu gần 16 năm nay kể từ ngày đứa con trai duy nhất của chị bị bệnh u não. Sau đó chị chuyển sang bán tiểu cầu để chữa bệnh cho con. Chị bộc bạch: “Cứ đến ngày lấy thuốc cho con là vợ chồng tôi chảy nước mắt, song làm nào cũng bí quá, đành phải đi bán máu, rồi bán tiểu cầu lấy tiền. Có tháng tủng bán quá, tôi bán đến 2-3 lần và phải đi 2-3 chợ, mới đến tiền trang trải”.

Công nhân bán máu

Uyên, một công nhân khu công nghiệp Tân Bình thá : “Mình tên Hái Dáng vào đây làm

Những người bán máu

Tác Giả: Trán Viát Trình

Thứ Sáu, 24 Tháng 12 Năm 2010 15:23

những người bán công nhân thất nghiệp quá nên mỗi tháng mua giấy ít tiền cho gia đình mình phải đi bán thêm tiền cứu mẹ tôi có thể xoay xở được”. Uyên tâm sự thêm “Công nhân bán mình, có đứa sống chết yểu bán nghề này chết không phải bán nghề đâu”. Trên gương mặt cô, một người ốm yếu, là vẻ hao gầy nhợt nhạt của một người thất nghiệp xuyên bán đi những giọt máu của chính mình, đời tôi là những đứa con công nhân đói khổ và niềm an ủi của cha mẹ nơi quê nhà nghĩ đến sẽ thành công của đứa con tha phương lập nghiệp.

Học sinh Sinh viên bán máu

Một bạn trẻ tên Tân, có 6 năm thâm niên hành nghề bán máu cho biết “Mình đi rút máu từ lúc còn học trung học phổ thông. Hồi đó cha có chuyện mình thôi nên mẹ tìm cho ông anh rồi thay thế mình cha mình vào, phí cho đứa cháu này không tiền lương! Còn các thông tin lưu lại cho bạn bè khi bán máu thực ra chỉ là thủ tục pháp lý chứ không ai kiểm tra mình bệnh gì trước đó hay sức khỏe như thế nào đâu”. Giới Tân trùng xu hướng nói tiếp: “Làm cái nghề này sức khỏe cũng xu hướng rất nhanh. Có lần rút máu xong, vớ ra khi cầm là mình ngã gục xu hướng. Người nào hành nghề chuyên nghiệp thì sức mua cũng làm bạn với đau tim, còn đau đầu hay chóng mặt chứ là chuyện rất vặt”. Tân cho hay hiện có rất nhiều người chỉ sống bán nghề bán máu, thậm chí họ còn chọn bệnh viện làm nơi chuyển giao xuyên suốt đường hành nghề.

Cố làng bán máu

Người người bán máu, nhà nhà bán máu, làng làng bán máu. Đó là làng nơi tôi học 30 gia đình sống đông đúc chân cầu Hàng Phú, phường Quang Trung, xã Phú Lý tỉnh Hà Nam. Cố làng có chung một nghề: bán máu. Họ đến từ các miền khác nhau của đất nước như Sài Gòn, Quy Nhơn, Nam Định và Hải Phòng. Phú Lý trở thành nơi an cư của họ bởi tiền bạc để đi bán máu cho các bệnh viện ở Hà Nam, Bắc Ninh, Ninh Bình và Hà Nội. Số dĩ họ phải làm nghề này vì chuyện còn con đường nào khác kiếm sống. Giá 250cc máu là 150,000 đồng, những thực ra họ không được hưởng toàn bộ số tiền đó. Họ phải chi tiền cho nhân viên giám định để lấy giấy chứng nhận sức khỏe. Ngoài ra, còn phải tiền taxi đi lại, nên cứ 250cc máu họ chỉ cầm được 90,000 đồng là nhiều.

Tình hình bán máu

Các bệnh viện lấy máu ở Sài Gòn ngày nào cũng có người rên rỉ xếp hàng chờ bán máu.

Những người bán máu

Tác Giả: Trần Việt Trình

Thứ Sáu, 24 Tháng 12 Năm 2010 15:23

Trung bình mỗi ngày Bệnh viện Truyền máu Huyết học có khoảng 100 người đến bán máu. Do nhu cầu bán máu nhiều, đôi khi có thể bán được máu, bất kể buổi ngày hay đêm đi đâu thì sớm trưa hay tối. Tuy nhiên Trung tâm Truyền máu Huyết học chỉ quy định 5 giờ sáng đến 6 giờ chiều đã có cả trăm người đến, người kéo dài từ cả trung tâm ra tận vỉa hè.

Mỗi lần bán 450ml máu chỉ được 250,000 đồng nhưng phải 2, 3 tháng mới bán được một lần. Còn mỗi lần bán tiểu cầu được 450,000 đồng, chỉ một tháng sau đã có thể bán tiếp. Tiểu cầu là một loại tế bào máu được dùng trong một loạt bệnh lý, có tác dụng cầm máu mà hầu hết các bệnh viện đều sử dụng rất cần thiết nhưng nguồn cung cấp không đủ cho nhu cầu. Vì vậy lấy tiểu cầu trong nước rất lên chong 3 năm nay. Số vốn máu toàn phần, tiểu cầu (cách gọi dân dã là máu chong) có giá cao gấp đôi nên nó có sức hấp dẫn lớn đối với những người bán máu.

Ngành y tế nhà nước quy định người bán máu 3 tháng một lần lấy máu một lần và người hiến máu phải cân nặng trên 45kg và trên 18 tuổi. Nói thì nói vậy nhưng rất nhiều người vì hoàn cảnh khó khăn, cần gấp một khoản tiền đã phải đi và qua một quy định.

Hiến máu hay bán máu?

Ngày 14 tháng 6 vừa qua là ngày thi giãi hiến máu, World Blood Donor Day. Từ năm 2004, Tổ chức Y tế thế giới (World Health Organization), Hiệp hội truyền máu thế giới (International Society of Blood Transfusion), Liên đoàn người hiến máu tình nguyện thế giới (International Federation of Blood Donor Organizations) và Hiệp hội Hồng Thập Tự - Trăng lưỡi liềm đỏ quốc tế (International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies) đã lấy ngày 14 tháng 6 hàng năm làm World Blood Donor Day. Mục đích của ngày này không chỉ để lôi cuốn những người mới tham gia hiến máu mà chính là nhằm tôn vinh những người đã hiến máu thầm lặng xuyên suốt 2, 3 lần hay nhiều hơn trong năm.

Các nước văn minh tiến bộ, hiến máu là một hành động nhân đạo, có tính nhân sinh cao và thể hiện sự cống hiến thân tâm ái. Việt Nam hiện nay người hiến máu thì ít mà người bán máu thì càng ngày càng nhiều. Năm ngoái, năm 2009, tổng cộng có người cần máu đến 632,902 đơn vị máu, trong đó người hiến máu tình nguyện chỉ chiếm 79,06%. Như vậy có nghĩa là có đến 1/5 số máu cần không do người dân tình nguyện hiến mà là đem thân mình bệnh viện nộp mua để bán. Những trường hợp bán máu như đã nêu trên gọi là mua máu, mua máu thành phần của xã hội. Những người đi bán máu hay khi nào ai nghe cũng phải xót xa! Những người này đi bán máu để có tiền duy trì sự sống rồi đi bán đi chính sự sống đó của mình. Cái vòng luẩn quẩn này cứ tiếp diễn, chỉ những người thân khi bị bệnh, vợ, mẹ, cha mình phải đi bán những giọt sống

Và qua đó trong một tuần, từ ngày 9 đến ngày 15 tháng 6, nhà cầm quyền CSVN cũng cho tôi thấy nhiều hoạt động sôi nổi để tôn vinh những người hiến máu với chủ đề “Tôn vinh những người hiến máu tình nguyện Việt Nam”. Qua đó, nhà cầm quyền tuyên động 100 người hiến máu tiêu biểu, có số lượng hiến máu cao nhất ở các tỉnh, các thành phố, và các bộ, các ngành. Những người hiến máu tình nguyện này cao lắm thì cũng chỉ hiến máu đôi ba lần trong năm. Còn những người bán máu như đã nói ở trên thì sao? nhà cầm quyền có quan tâm đến họ không? Có ai tôn vinh họ không? Họ bán hàng tháng và bán dài dòng hàng chục năm, hàng hai chục năm. Không có tiền cho con đóng tiền học, tiền thuê nhà, tiền nghỉ ngơi, ... họ đành phải chấp nhận đi bán máu. Nhiều người trở thành kẻ bán máu chuyên nghiệp, thậm chí có người thậm niên 20 năm trong nghề. Những người bán máu ít ỏi như vậy là cứu cánh cho nhiều gia đình, giúp bao em nhỏ không phải bỏ học, gửi yên tâm cho bố mẹ bao mái nhà. Đó là một việc làm mà chúng ta không thể nghĩ tới, xót xa, ngậm ngùi!

Trên treu thay, bên cõ nh nhõ ng mõ nh đõ i bõ t hõ nh đó, bên cõ nh biõ t bao nhiêu ngõõ i đang võ t lõ n võ i cuõ c sõ ng đõ sinh tõ n, bán máu đõ mõ u sinh là nhõ ng cuõ c liên hoan xa hoa tõ n kém, nhõ ng bõ a chè chén bõ c triõ u õ các nhà hàng sang trõ ng khi các cán bõ tiõ p khách. Nhõ ng cuõ c rõõ u chè xa xõ ãa nhau nõ c bia rõõ u cho đõ n say xõ n không còn biõ t đõõ ng võ . Tính ra mõ t lít máu đõ cõ a ngõõ i khõ n cùng rút tõ chính cõ thõ cõ a mình đem bán chõ đõõ c vài ba chõ c đô la, chõ đáng giá mõ t chai rõõ u đõ loõ i xoàng đõ cho mõ t cõ p lãnh đõ o loõ i thõõ ng nhõ p môi trong 1 buõ i tiõ c “chiều đã”. Máu ngõõ i còn rõ hõ n rõõ u!

Độc đáo ng ph đồng đúc c a Hà N i và Sài Gòn ngày nay có m ng i ăn b n qu n áo đ t t i n, lái nh ng chi c xe h i sang tr ng nh t th gi i, và hàng ngày dùng nh ng b a t i c no say t i nh ng khách s n huy hoàng tráng l . V i t Nam ngày nay có t ng l p đ i gia v i kh n ng tài chính vô h n, có gi i t b n đ s ng đ i xa hoa t u nhà hàng tri u tri u M kim trong n c cũng nh ngoài n c, có c p lãnh đ o nhà n c v i tài s n k t xù và có con cháu cán b cao c p đua đòi v i nh ng chi c xe h i Rolls-Royce, Bentley lo i hàng “đ c” đ t nh t th gi i.

5 / 6

Những nguyên nhân bán máu

Tên: Trần Việt Trình
Số: 24 Tháng 12 Năm 2010 15:23

Trần Việt Trình